

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologiæ Polemicæ Universæ

Pichler, Vitus

Augustæ Vindelicorum, Anno MDCCXIII.

§. 3. Iidem non possunt sufficienter probare versionem legitimam, nec puritatem S. Scripturæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39374

Ecclesie, non tamen dubitavit tota Ecclesia. Concilium Laodicense fuit tantum Particulare, nec à Pontifice aut à Concilio Generali approbatur. S. Hieron. postquam intellexit, librum Judith in Concilio Generali Niceno fuisse declaratum pro Canonico, statim & ipse illum recepit, recepturus haud

dubiè & reliquos, si circa illos definitionem Ecclesie scivisset; dicit enim in pref. ad Judith: *quia hunc librum Synodus Nicena in numerum SS. Scripturarum legitur computasse, ac quia vi postulationis vestre, imò exactioni.*

§. III.

Idem non possunt sufficienter probare versionem legitimam, nec puritatem S. Scripturae.

19. Sciendum 1. Biblia originaliter scripta & edita fuisse tribus linguis, Hebraicâ, Gracâ, & Latinâ, quæ etiam propterea vocantur lingue *Sacrae*. Hebraicâ primitus conscripti sunt plerique libri veteris Testamenti. Gracâ libri novi Testamenti, exceptò Evangelio S. Matthæi & epistolâ ad Hebræos, quæ probabiliter originaliter scripta sunt lingua Syriacâ, seu illâ Hebraicâ, quæ tempore Christi & Apostolorum erat in usu, nec ampliùs erat purè Hebraica, sed vocibus Chaldaicis permixta: item exceptò Evangelio S. Marci, quod probabiliter Romæ fuit primitus editum lingua Latinâ. Hæ *editiones primæ*, ab ipsis Sacris Scriptoris profectæ, seu Authographa non ampliùs habentur, sed tantum transumpta, & *versiones* in alias linguas. De his

20. Sciendum 2. Versiones Bibliorum fuisse, & etiamnum esse plurimas. Ex Gracis versionibus, per quas Antiquum Testamentum ex Hebraico in Græcum idioma translaturum est, celeb-

res sunt Origenis, S. Luciani M. Theodotionis, Aquilæ &c. celeberrima autem illa, quæ dicitur *septuaginta interpretum*, quæ non sine miraculo & speciali DEI assistentia annis circiter 280. ante Christum Natum perfecta est. Iste tamen versiones veteris Testamenti (etiam 70. interpretum, quæ olim erat Authentica) progressu temporis vel malitiâ Judæorum & Hæreticorum, vel infirmitate describentium (nam propter defectum typi, qui primum circa annum Christi 1440. inventus est in Europa à Germanis, omnia describi calamo debebant) ita corruptæ sunt, ut tutum non sit, Latina Biblia nunc ad Græcum textum emendare, ut docet Bellarm. & alij.

Sciendum 3. ex Versionibus Latinis 21. eminere præ omnibus illam, quæ communiter appellatur *Vulgata*, quam S. Augustinus *Italiam*, S. Gregorius *Veterem* dixit. Tribuitur hæc versio vel editio *Vulgata* S. Hieronymo; quod verum est quoad Vetus Testamentum

exceptis quibusdam libris, nimirum Sapientiae, Ecclesiastici, Baruch &c. item Psalmis: Novum verò Testamentum non est S. Hieronymi, sed ignoti cujusdam antiquioris Auctoris, emendatum tamen à D. Hieronymo. Alias versiones Latinas, à *Vulgata* in multis dissentientes, eudere aucti sunt recentiores Sectarij, infelicis Lutheri perniciofa genimina, quamvis suo etiam protoparenti rebellia, nimirum Münsterus, Oecolampadius, Beza, & alij: Leo Juda ex Judæo factus Zwinglianus inchoavit, & postea Bibliander adjuvantibus Pelicano & Cholino perfecit anno 1544. Biblia, quæ vocantur *Tigurina*, quia Tiguri edita.

22. Sciendum 4. alias Versiones vocari *Vulgares*, per quas nimirum Biblia versa sunt in aliquam Linguam Vulgarem: *Vulgares* autem Linguae censentur omnes (excepta Hebraica, Græca, & Latina) utpote Vulgo usitata, uti sunt Germanica, Gallica, Italica, Hispanica, Polonica &c. Et in has linguas vulgares seu vernaculas S. Scripturam varij traduxerunt Sectarij: sic Lutherus Biblia fecit Germanica, uti & Tigurini, Genevenses Gallica, Londinenses Anglica &c. sed sicut temerario ausu, ita infelici eventu; ipsimet enim mutuo suas carpunt versiones, & errorum insimulant: Lutheri versionem carpunt Tigurini, Münsterus, Bucerus, & Lutherus ipse; nam iste post 20. annos fassus est, se crebrius errasse, eò quòd Rabbiorum glossis nimium credidisset. Vid. Stoltzius in defens. Luth. & Lindanus in Dubitatio. E-contra Lutherus cum accepisset Biblia

Tigurinorum à Typographo, huic dixisse fertur: ne posthac mihi aliquid mittas, quod à Ministris Tigurinae Ecclesiae profectum sit: nullum enim eum eis posthac commercium habere, nec eorum libros recipere aut legere volo, quandoquidem ipsi jam damnati sunt, & alios quoque miseros homines secum ad inferos abducunt. Ex Hospiniano in historia Sacramentaria anno 1544. Becan. to. 4. Opusculorum Theol. titulo *Evangelici*.

Sciendum 5. demptà speciali Providentià Divinà facillimè, imò moraliter necessariò contingere, ut plurimi errores post magni temporis lapsum irrepant in Biblia, partim propter infirmitatem describentium, partim propter malitiam hominum, praesertim Rabbiorum & Hæreticorum, præcipuè Biblia in aliam Linguam transferentium; nam Judæi odio erga Christum, Hæretici odio erga Romanam Ecclesiam, à qua perduelles defecerunt & fulminati sunt, diversimode laborarunt corrumpere Biblia, illi quidem omitrendo vel vitiando ea, quæ de Christo gloriosa sunt in libris Veteris Testamenti prædicta; isti verò omitrendo vel vitiando illa, quibus nimis manifestè approbantur dogmata & præcepta Catholicorum, suis Sectis opposita. Jure igitur ab Adversarijs, qui nil nisi Scripturam S. identidem crepant & jaçant, postulatur, ut prius infallibili argumento doceant, se habere Biblia legitime versa, & ab omni errore pura.

Dico 1. Lutherani, Calvinista, Zwingliani, & ceteri Apostatae omnes non

non possunt in suis principijs sufficienter probare legitimam versionem Bibliorum, seu quòd habeant Biblia ritè & de puris fontibus in suas linguas traducta. Demonstratur 1. si possent probare sufficienter, nimirum medio infallibili, possent ex Scriptura (nam in ipsorum principijs nihil aliud valet ad infallibiliter aliquid probandum quam Scriptura) argui ex Scriptura probare evidenter non possunt, partim quia in Scriptura nullibi dicitur, totum hunc Canonem, à se admissum, esse legitime verum ex textu fundamentali Hebræo & Græco, partim quia etiam si in Scriptura hoc legèretur, de hac ipsa tamen assertionem rediret quæstio, an ea sit in textu fundamentali & fonte, an tantum allata à malevolo versore. Si recurrant ad Spiritum internum, infame illud omnium errorum Monopolium, videantur dicta p. 86. 93.

25. Demonstratur 2. positivè ostendendo, versionem, quam habent, jure esse suspectam. Cum primis ab auctoribus versionum, quas habent; isti enim 1. fuerunt homines privati, qui erroribus sunt obnoxij, ut ipsimet semper clamitant. 2. non satis periti linguarum Hebrææ & Græcæ; qui eam ex fundamento & perfectè ex una lingua in aliam transfere vult aliquem librum, utramque linguam perfectè intelligat necesse est, atque idiotissimos, axiomata, & proprios loquendi modos call eat; quod nemo facillè assequetur, nisi per multos annos exercitium sedulum cum peritis talium linguarum habuerit: atqui nullus ex istis modernis versoribus hujusmodi exercitium

R. P. Pichler Theol. Polemica,

habuit in lingua Hebræica & Græca &c. imò Lutherus de se falsus est, se has linguas non perfectè calluisse; & tamen ex ijs se suam versionem Germanicam fecisse gloriatur. 3. Fuerunt homines inconstantes, votifragi, Apostata, perfidi, odiò & invidia erga Romanum Pontificem inflammati, ut nihil dicam de alijs eorum vitijs superbia, luxuria &c. An in tam malevolis animas introijisse putas veram sapientiam, & Spiritus S. peculiarem illustrationem, quæ ad tam grande opus summopere necessaria est? Deinde quis credat, eas versiones, quæ repugnant versioni per mille & amplius annos ab Universali Ecclesia receptæ, usitata, & approbata, ab uno vel altero scdisfrago & rebelli Monacho vel Sacerdote factas, esse bonas, legitimas, authenticas? Atqui versiones omnes Lutheranorum, Calvinistarum &c. repugnant in multis Versioni *Vulgata*, quæ ab Universali Ecclesia, scilicet Romana, utpote cum qua omnes Ecclesie Christianæ particulares tanquam filie cum Matre communicabant, dum isti Novatores insurrexerunt, fuit recepta, usitata, & approbata: ergo.

Demonstratur 3. adducendo aliquos manifestos errores, quos continent Versiones Novatorum. Lutherus vertens illa verba Apostoli 1. Cor. 9. 5. *nunquid non habemus potestatem mulierem sororem circumducendi*, adjecit de suo, *in uxorem*, vertens textum S. Pauli ad Rom. 3. *arbitramur enim justificari hominem per fidem*, apposuit de suo *solam*. Vertens verba *agite poenitentiam* in Germanico sic exprimit:

N

mit?

mit: *Bessert euch.* Vertens c. 1. ep. 2. Petri in v. 10. hæc verba, *magis satagite, ut certam vestram vocationem & electionem faciatis*, omittit *per bona opera.* Vertens verbum *tollit peccata* Jo. 1. reddit Germanicè *trägt.* Vertens verba Pl. 132. *adorabimus scabellum pedum ejus*, alluit præpositionem *für coram* scabello, contra textum Hebraicum. Vertens verba Pauli Rom. 3. *per legem cognitio peccati* addit *nur tantum*, quasi Lex tantum serviret ad hoc, ut in ea tanquam in speculo cognoscamus peccatum, non verò servanda sit. Vertens verba, *esto perfectus.* Gen. 17. in Germanico sic ponit: *sey fromb.* Beza & alij omittunt illum totum versiculum Act. 15. v. 41. *præcipiens custodire præcepta Apostolorum & Seniorum.* Kekermannus, quamvis & ipse Sectarius l. 1. Syst. Theol. Versionem Tremelli longè præfert versioni Lutheri, licet in singulis ferè versiculis dissentiat à versione Lutheri Veteris Testamenti. In versione autem Novi Testamenti ab eodem Luthero facta ferè mille errores notantur, ut habet Bellarm. l. 2. de Verbo DEI c. 11. Et M. Lomer Præco Augustanus tribus abhinc annis publicò typò factus est, quòd Lutherus initio sua Biblia fecerit Germanica juxta Exemplar Hebraicum corruptum. At dices, nec ipsi Lutherani versionem Lutheri esse *authenticam*, sed ad fontes Hebraicos & Græcos esse examinandam, ut expressè docet Gerardus in Locis Theol. l. 1. n. 524. Vah miserum effugium! Versio Lutheri non est authentica, adeoque non infallibilis: Lutherani ferè nulli

callent perfectè Hebraicam & Græcam linguam, ut corrigere possint versionem Lutheri, & etiam si scirent perfectè has linguas, tamen singuli deberent esse judices in textibus Scripturæ legitimè vertendis, homines fallibiles, mendaces, & suum Spiritum privatum sequentes! Quid quod ipse fontes Hebraici & Græci non sint puri, cum Autographa non existant? Quid facient miseri? ubi purum DEI Verbum scriptum infallibiliter invenient, cui unice inniti volunt, & in suis principijs debent? Unde ulterius

Dico 2. Neque sufficienter probare possunt puritatem Scripturæ, etiam in lingua Hebraica, Græca (ex quibus se fecisse ajunt versiones in linguas vulgares) & Latina editæ. Demonstratur ferè eodem modo, quo priorem assertionem probavimus. 1. quia deberent id probare ex Scriptura, & quidem certò incorrupta: atqui hoc evidenter non possunt, partim quia Hebraica, Græca, & Latina Scriptura nullibi dicit, se esse incorruptam quoad omnes libros, capita, & sententias, partim quia etiam si id diceret, infallibiliter tamen certi propterea non essent, an hoc ipsum assertum non esset per fraudem adjectum, & sic esset maxima corruptio Scripturæ. Si confugiant iterum ad ineptum Spiritum internum, videantur rursus disputata p. 86. & 93. superius. Demonstratur 2. Ipsa Autographa, seu exemplaria à Moyse, Prophetis, Apostolis, & Evangelistis manu propria exarata non habent Adversarij: ergo tantum transumpta, & hæc varè versa, item vel à Judæis, vel Hæreticis, vel certè Catho-
licis

licis (ab his enim immediatè habent suam Scripturam, quam postea truncarunt, mutilarunt, veterunt, tractarunt, & vitiarunt pro libitu) descripta, & edita. Unde sciunt infallibiliter, istos tanto tempore, quo habuerunt & tractarunt Scripturam, eam non corrupisse vel ex malitia vel ex infirmitate? praesertim cum in alijs rebus fidei non tantum Judaeos & Haereticos, sed etiam Romano-Catholicos gravissimorum errorum reos agant.

Si dicant, ad DEI Providentiam spectasse, ut Biblia conservet incorrupta tanquam fundamentum Fidei Christianae, & ne omnino tollatur è Mundo omnis fides Divina; tunc deserunt sua principia, quia argumentum hoc non est ex Scriptura, & totam suam causam penitus jugulant. Si enim ad Providentiam DEI spectat, semper conservare Biblia incorrupta tunc Catholici, penes quos utique ipsis fatentibus aliquando fuerunt incorrupta Biblia, semper habuerunt incorrupta: ergo Adversariorum Biblia, ubi dissentiant à Catholicis Biblijs, sunt adulterata & corrupta. Item si Biblia debent conservari pura, ne tota Fides Divina pereat de Mundo, multò magis Ecclesia debet conservari pura & incorrupta; id enim si fieret, periret fides omnis Divina de Mundo: ergo Ecclesia illa, quae aliquando fuit vera, semper debet conservari vera & pura: atqui etiam juxta Adversarios Ecclesia Romano-Catholica aliquando saltem fuit vera & pura: ergo adhuc est.

28. Dico. 3. Editio *vulgata*, qua utuntur Catholici, est Authentica, hoc
R. P. Piehler Theol. Polensica.

est, nullum continet errorem contra fidem, bonos mores, & originales textus S. Scripturae. Probatum infallibiliter ex auctoritate verae Ecclesiae, quam DEUS necessarìo debet reddere infallibilem in declarandis fidei articulis, & vel maximè in proponenda Scriptura sacra, supposito, quòd velit in Mundo conservare fidem veram & Divinam; & quidem non tantum debet reddere infallibilem pro aliquo tantum tempore, sed pro omni; quamprimum enim vera Ecclesia incideret in errorem, mox desineret omnis Ecclesia Christi, & omnis fides Divina cessaret. Proinde sicut Ecclesia Romano-Catholica antiqua, definiens res fidei, fuit infallibilis, ita & moderna debet esse infallibilis; quia haec sola est vera Christi Ecclesia, ut ostenditur ex notis verae Ecclesiae proprijs in tractatu de Ecclesia. Id quod etiam Adversarijs innegabile est ex eo capite, quia Romano-Catholicam olim fuisse veram Christi Ecclesiam fatentur: veram autem Christi Ecclesiam nunquam posse errare clarum est, cum alias cessaret omnis vera & Divina fides, quòd DEUS permittere non potest: adeoque si aliquando fuit vera, adhuc est, semperque erit vera & infallibilis. Quòd autem Romano-Catholica Ecclesia definiat, Versionem *Vulgatam* esse authenticam, probatur clarè ex Concil. Trident. sess. 4. ubi sic habetur: *Sacrosancta Synodus statuit & declarat, ut haec ipsa vetus & vulgata editio, quae longo tot saeculorum usu in ipsa Ecclesia probata est, in publicis lectionibus, disputationibus, praedicationibus, & expositionibus pro Authentica*

ca habeatur; & ut nemo illam rejicere quovis prætenu audeat, vel præsumat.

29. Opponitur 1. Editio Vulgata in multis locis dissentit ab Hebræo & Græco: ergo non est Authentica. Confirmatur: Clemens VIII. in multis locis correxit lectionem Vulgatæ à Sixto. V. editam. Imò nec hodie Vulgata, jussu Clementis correctæ, est purgatissima, ut fateatur ipsius Clementis præfatio Biblijs præfixa: ergo. R. D. A. dissentit ab Hebræo authentico & quoad sensum N. A. quoad litteras & characteres, & à non authentico. C. A. & N. C. S. Hieron. sæpe non respexit ad verba, sed ad sensum, ne translatio fieret torta nimis & obscura. Hebræa & Græca Biblia, quæ hodie extant, non sunt Autographa, sed transumpta, modo scribendi & diversis mendis variata, & vitiata, ut passim docent Auctores rerum istarum peritiores. Ad Confirmationem dico, Clementinam lectionem à Sixtina non differre formaliter & quoad sensum principaliter intentum à Spiritu S. sed solum materialiter & quoad verba quædam, & expressionem majorem quoad Græcos & Hebræicos fontes. Dein fatentur etiam Adversarij, in uno textu posse reperiri plures sensus, vel eundem textum in uno sensu propter suam fecunditatem posse habere plures accommodationes: si ita est, cur in varijs lectionibus non possit diversus sensus & accommodatio ejusdem cæteroquin sententiæ exprimi sine ullo præjudicio S. Scripturæ, cum Spiritus S. intenderit hos sensus in verborum

suorum fecunditate? Quod spectat ad præfationem Biblijs præfixam, cuius hæc sunt verba: *accipe Christiane lector veterem & vulgatam S. Scripturæ editionem, quantum fieri potuit diligentia castigatam, quam quidem fieri omnibus numeris absolutam pro humana imbecillitate affirmare difficile est, ita ceteris omnibus, quæ ad hunc usque diem prodierunt, emendatiorum puriorumque esse minime dubitandum, quæ satis indicant, ab Ecclesia non definiti, editionem vulgatam omnibus mendis, etiam accidentalibus, ita esse purgatam, ut emendari amplius nequeat; quod Ecclesiæ quoad puritatem doctrinæ non interest. Pariter neque Sixtus V. dixit, suam editionem esse puram ab omni errore accidentali, multò minus eam emendatissimam esse definivit, cum aliquoties repetat, editionem suam fuisse correctam, quoad fieri potuit: adeoque potuit adhuc emendatior proferri in lucem à Clemente. Adde, quod Sixtina editio nunquam fuerit plenè promulgata, ut ostendit Tannerus to. 4. D. 1. q. 4. dub. 6. ergo nondum locutus erat Sixtus ex Cathedra. Quia tamen Clemens eandem Vulgatam declarat esse authenticam, saltem definivit eam esse puram ab omni errore substantiali, nempe contra fidem, bonos mores, & originarios textus; quod requirit puritas Ecclesiæ. Ceterum Scriptura quatenus est in corde Ecclesiæ, nunquam indiget correctione, neque indigebit, cum Ecclesiæ circa Verbum DEI errare repugnet, licet quoad voces externas possit reperire error.*

30. Opponitur 2. Si vulgata, quæ hodie existit, authentica est declarata à Concilio Trid. tunc declaravit pro authentica editionem non existentem, quia tam Sixtina quam Clementina editio primum post Tridentinum facta est: at qui hoc est absurdum, & est baptizare infantem in utero matris: ergo. R. Concil. Trid. illam editionem declaravit esse authenticam, quæ jam olim *Verus & Vulgata* dicebatur, & *longo sæculorum usu probata*, adeoque juxta sensum Ecclesie mediante vivo fidei verbo per Traditiones Apostolicas jugiter propagato. Approbavit igitur editionem existentem, quæ à Sixto V. & Clemente VIII. de novo postmodum edita est, nihil in ea quoad substantiam mutantibus, sed errores accidentales, quos vel preli vel describentium vitio, vel alia infirmitate humana irrepsisse deprehenderunt, corrigentibus.

31. Quæres, an & quibus apud Catholicos prohibita sit lectio S. Scripturæ? R. 1. Lectio Bibliorum ab Hereticis editorum omnibus est prohibita tum propter periculum manifestum pervertionis, tum in detestationem Auctorum.

R. 2. Lectio Bibliorum Catholicorum in aliqua lingua Sacra, & non vulgari, editorum nemini est prohibita; quia qui callent has linguas, censentur habere tantam peritiam, ut ipsis lectio Scripturæ non sit noxia propter occurrentes in ea intelligenda difficultates. R. 3. Lectio Bibliorum Catholicorum in lingua vulgari aliquibus, non omnibus, est prohibita, ijs scilicet, qui *plus damni quam utilitatis* ex hac lectione capere possent ob imprudentiam vel temeritatem suam: an autem periculum sit, judicare penes Episcopum est. R. 4. Hodie in Germania & alijs regionibus Septentrionalibus permessa est omnibus, etiam laicis & illiteratis, lectio Bibliorum Catholicorum in lingua vulgari, quia vel index librorum prohibitorum, quoad lectionem Scripturæ in lingua vulgari, in Germania nunquam usu receptus est, vel quia Romanus Pontifex, sciens praxim & morem legendi Biblia vernacula in his terris, dissimulat & sic tacite consentit: quæ posterior ratio magis placet P. Adamo Burghaber Nobili *Controversista*.

S. IV.

lidem in suis principijs non possunt sufficienter probare genuinum sensum Scripturæ S.

32. Sciendum 1. nequaquam satis esse ad aliquid probandum ex Scriptura S. si infallibiliter coniter, an & quanam Scriptura sit sacra & incorrupta, sed vel maxime requiri, ut etiam infallibiliter

constet de genuino sensu & interpretatione legitima Scripturæ. *Non puremus*, ait S. Hieron. in c. 1. ep. Gal. *in verbis Scripturarum esse Evangelium, sed in sensu &c. interpretatione enim*